

**Tezy programowe
Konfederacji Polski Niepodległej
uchwalone przez IV Kongres¹
(1992)**

Spis treści

I. Stworzenie państwa funkcjonalnego.....	2
II. Gospodarka jako mechanizm zapewniający byt państwa i obywateli	3
III. Sanacja moralna.	4
IV. Zapewnienie warunków dla rozwoju oświaty, nauki i kultury.	4
V. Gwarancja dla bezpiecznego rozwoju państwa.	5
VI. Wzmocnienie pozycji Polski w Europie i na Świecie.	5
VII. Budowanie bezpiecznej struktury międzypaństwowej Miedzymorza.	6

1 IV Kongres KPN odbył się w Warszawie w marcu 1992 roku.

Ogromnym wysiłkiem całego społeczeństwa Polska odzyskała Niepodległość. Osiągnęliśmy w ten sposób punkt zerowy, od którego zaczyna się budowa nowego państwa, nowego systemu politycznego i nowej gospodarki. Są to zadania równie trudne. Trzecia Rzeczpospolita nie może być tylko nowa nazwa dla starego państwa. Musimy je dopiero zbudować. Od nas wszystkich zależy w jakiej Polsce będziemy żyć i jaką Polskę przeżyjemy przyszłym pokoleniom.

Po latach walki o Niepodległość nadszedł czas budowania mocy kraju, tworzenia podstaw zasobności jego obywateli, kreowania demokratycznego i sprawiedliwego ładu państwowego.

Dzisiaj wyzwaniem dla państwowotwórczego nurtu niepodległościowego stała się konieczność zbudowania takiego państwa, w którym naród ogół obywateli będzie mógł w dostatnich warunkach realizować swoje ambicje i zamierzenia. Będzie to państwo silne autorytetem społecznym, funkcjonalną strukturą, sprawnym rządem, nowoczesną gospodarką, chronione i zabezpieczone przed wszelkimi przeciwnościami. Taka Rzeczpospolita będzie powodem dumy Polaków.

I. Stworzenie państwa funkcjonalnego.

1. Dzisiejszej Polsce nie jest potrzebne stworzenie nowego, ideologicznego czy też teoretycznego systemu państwowego. Potrzebą naszych czasów jest zbudowanie państwa funkcjonalnego cechującego się sprawną strukturą ustrojową, państwa szanującego i egzekwującego prawa oraz obowiązki obywateli. Funkcjonalność czyli nieustanna gotowość państwa jako wspólnoty do spełniania obowiązków wobec jednostek jest elementem wspomagającym wszechstronny rozwój społeczeństwa. Jedynym uzasadnieniem dla tworzenia struktur państwowych, opartych na zasadach zapisanych w konstytucji i innych aktach prawnych, jedyną legitymacją dla stanowiącego prawo winno być dobro powszechne i realizowanie woli większości przy poszanowaniu praw mniejszości.

2. Przyjmując zasadę trójpodziału władz należy stworzyć system, który będzie sprawnie funkcjonował zarówno przy stabilnej sytuacji politycznej oraz istnieniu zdecydowanej większości parlamentarnej, jak i przy rozproszonym układzie sił politycznych.

3. Nowe struktury państwowe i nowe mechanizmy funkcjonowania państwa należy tworzyć równolegle na wielu płaszczyznach aktywności, ograniczając jednocześnie rozbudowaną biurokrację i wykluczając możliwości ingerowania państwa we wszystkie dziedziny życia społecznego.

4. Należy jak najszybciej przystąpić do weryfikacji prawa obowiązującego dziś w Polsce pod kątem jego przydatności w tworzeniu zrębów państwa funkcjonalnego. Uznając materialne skutki, które spowodowało dotąd stosowane prawo należy zanegować generalną, nielegalną podstawę stanowienia prawa w latach 1944-1991. Przyjęcie zasady o nie działaniu prawa wstecz nie może dotyczyć ewidentnych zbrodni przeciwko państwu polskiemu, zdrady, wielkich przestępstw gospodarczych.

5. Należy stworzyć warunki kształcenia nowej generacji służby cywilnej. Pierwszorzędnymi kwalifikacjami w tej służbie winna być kompetencja i lojalność wobec państwa rozumianego jako instytucja służąca ogółowi społeczeństwa. Należy wykorzystać wszelkie przejawy degeneracji administracji państwowej, w tym szczególnie przedkładanie interesów prywatnych i osobistych ponad państwowe. Spełnieniu tego zadania winno towarzyszyć stworzenie możliwości szerszego

zainteresowania służbą publiczną młodego pokolenia a w szczególności zmiana obowiązującego stanu prawnego w tym zakresie tak aby stworzyć zupełnie nową generację urzędniczą.

6. Obywatelską odpowiedzialność za państwo i podmiotowość społeczności lokalnych pragniemy realizować poprzez szeroko uprawniony system samorządów terenowych.

II. Gospodarka jako mechanizm zapewniający byt państwa i obywateli

1. Podstawowym celem gospodarczym państwa powinno być zaspokojenie potrzeb społeczeństwa pod względem stworzenia godziwych warunków życia. Obowiązkiem państwa powinno być w tej mierze równe traktowanie wszystkich grup społecznych. Z tego punktu widzenia równie ważne jest zapewnienie stabilnych warunków rozwoju dla przedsiębiorstw, niezależnie od ich formy własności, dla przedsiębiorców i rolników indywidualnych, zagwarantowanie praw dla pracowników najemnych oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu opieki socjalnej dla emerytów, rencistów i warstw najuboższych. Realizacji tych celów winno towarzyszyć stworzenie spójnego i wzajemnie się wspierającego i uzupełniającego systemu ekonomicznego.

2. W dzisiejszej sytuacji gospodarczej zmiany ekonomiczne powinny iść nie w kierunku likwidacji, ale restrukturyzacji i zapewnienia efektywności źle funkcjonujących struktur ekonomicznych tak aby były one zdolne do aktywnego rozwoju. Każdorazowe decyzje ekonomiczne winny być rozpatrywane w kontekście globalnym równocześnie na wszystkich płaszczyznach poprzez uwzględnienie zarówno dochodów i jak strat skarbu państwa, kosztów bezrobocia, warunków rozwoju, kosztów importu i konieczności powtórne uruchomienia przedsiębiorstw w przypadku ich nieprzemyślanej likwidacji. Stąd też niedopuszczalne jest podporządkowanie konkretnych rozwiązań zamkniętym założeniom ideologicznym i rozstrzygnięciom teoretycznym .

3. Budowanie mechanizmów sprawnej gospodarki powinno zostać rozpoczęte od podstaw; od stworzenia instytucji Skarbu Państwa, systemu bankowego, rozstrzygnięcia kwestii własnościowych, wprowadzenia przejrzystego mechanizmu podatkowego. Tylko taka kolejność działań zapewnić może warunki dla rozwoju gospodarczego. Inna praktyka, jak wskazują doświadczenia lat 1989-91, doprowadza do niestabilności systemu prawnego i destabilizacji warunków ekonomicznych.

4. Uznać należy wewnętrzny rynek konsumpcyjny za najpewniejsze źródło finansowania rodzimych przedsięwzięć. Należy podejmować działania poszerzające ten rynek, w tym także interwencyjne zwiększanie wydatków państwa w celu poprawienia koniunktury wewnętrznej.

5. W rozstrzygnięciach mikroekonomicznych należy uwzględnić aktywną i selektywną pomoc państwa dla przedsiębiorstw eksportujących, prowadzących produkcję antyimportową oraz pomoc dla małych przedsiębiorstw rodzinnych.

6. W celu usprawnienia systemu świadczeń państwa wobec obywateli należy rozdzielić budżety kas pomocy społecznej, kas emerytalnych, zdrowotnych. Należy zdecydowanie ograniczyć w tej mierze biurokrację poprzez scedowanie części dotychczasowych kompetencji administracji państwowej na struktury lokalne. W tym celu należy również zapewnić strukturom samorządowym warunki realizacji tych zadań poprzez zapewnienie odpowiednich warunków finansowania. Mechanizm ten zdecydowanie poprawi sprawność stosowania świadczeń. Instytucje państwowe winny

ograniczyć swą rolę wyłącznie do nadzoru i udzielania pomocy w nadzwyczajnych sytuacjach.

7. Wobec konieczności wyboru pomiędzy poszczególnymi wydatkami zdecydowane pierwszeństwo winny mieć zobowiązania państwa wobec obywateli, szczególnie wobec emerytów, rencistów i osób najgorzej uposażonych.

8. Problem bezrobocia winien być rozwiązywane poprzez stosowanie szerokiego systemu robót publicznych, w których bezrobotni świadczący pracę w swoich lub zbliżonych zawodach, wypracowywaliby przynajmniej część otrzymywanych świadczeń. Należałoby też oddzielić system opłacania robót publicznych od systemu zapomóg dla osób chorych, starych lub niedołączonych.

9. Rząd prowadząc rokowania integrujące polską gospodarkę się z gospodarką europejską i światową winien w pierwszym rzędzie stawiać gospodarcze interesy narodowe i państwowe.

III. Sanacja moralna.

1. Budowanie Trzeciej Rzeczypospolitej wymaga zdecydowanego przeprowadzenia sanacji moralnej. Jedną z najgorszych spuścizn systemu komunistycznego jest zdegenerowanie stosunku obywateli do państwa. Plagą społeczną stało się niepłacenie podatków, nieregulowanie świadczeń, traktowanie instytucji państwowych jako obcych.

2. Dokonanie powszechnej sanacji moralnej nie jest możliwe bez zdecydowanego rozliczenia się z przeszłością, bez ukarania winnych zbrodni przeciw narodowi, aferzystów. Bez rozliczenia postkomunistycznej nomenklatury trudno bowiem wymagać powszechnej uczciwości. Mechanizm rozliczeń powinien stać się stałym czynnikiem życia politycznego. Poczucie sprawiedliwości wymaga aby w podobnie szczegółowy sposób zweryfikować dokonania, błędy i rozliczyć okres komunistyczny jak i rządy wywodzące się z dawnej antytotalitarnej opozycji. Zasada ta powinna być także stosowana wobec przyszłych rządów, niezależnie od ich programów i genezy politycznej.

3. Istotnym krokiem w przeprowadzaniu sanacji moralnej winno być rozpoczęcie procesu przywracania autorytetu władzom państwowym, sądownictwu, wojsku, policji, pracownikom oświaty. Zmiany świadomościowe nie mogą być jednakże przeprowadzone bez dogłębnego oczyszczenia państwa z mechanizmów komunistycznych i zastąpienia komunistycznych struktur myślenia nowym państwowotwórczym porządkiem wartości.

IV. Zapewnienie warunków dla rozwoju oświaty, nauki i kultury.

1. Niezbędnym warunkiem rozwoju społecznego jest dbałość o oświatę, naukę i kulturę. Dążyć należy do powstania zintegrowanego systemu oświatowego zapewniającego wykształcenie podstawowe wszystkim obywatelom a jednocześnie promującego najzdolniejszych.

2. Rozwojowi państwa winien towarzyszyć i wspomagać go nowoczesny system organizacji badań naukowych i technologicznych.

3. W nowoczesnym państwie winien istnieć system państwowego i prywatnego mecenatu kulturalnego i artystycznego oraz system wolnej prasy i obiegu informacji. Rolą państwa w tej mierze winna być pomoc w prawnych uregulowaniach funkcjonowania tego mechanizmu oraz wprowadzenie gwarancji niezależności, m.in,

poprzez przepisy antymonopolistyczne.

Zadaniem państwa winna też być ochrona dziedzictwa przeszłości, środowiska przyrodniczego, krajobrazu, zabytków kultury materialnej. Zwłaszcza w dziedzinie ochrony środowiska zaniedbania mogą przynieść nieodwracalne skutki i konieczność ponoszenia niewspółmiernych wydatków w przyszłości.

V. Gwarancja dla bezpiecznego rozwoju państwa.

1. Gwarancjami bezpiecznego rozwoju państwa winno być przede wszystkim przywrócenie wojska społeczeństwu, odkomunizowanie jego struktur i istoty, rekonstrukcja sił zbrojnych i wypracowanie nowej doktryny obronnej dla potrzeb państwa funkcjonalnego.

2. Polska także powinna zainicjować współpracę państw Międzymorza w tworzeniu zjednoczonego systemu odstraszenia militarnego Europy środkowej służącego wypracowaniu nowej militarnej równowagi kontynentu.

3. Nie bez znaczenia dla bezpiecznego rozwoju państwa pozostają także inne niż wojskowe aspekty polityki zagranicznej i wewnętrznej. Tylko sprawne, zasobne, atrakcyjne dla obywateli państwo jest w stanie realizować swe cele wspólnotowy i indywidualny rozwój obywateli.

VI. Wzmocnienie pozycji Polski w Europie i na Świecie.

1. Powstaje nowy układ światowy. Kończy się czas otwartej politycznej i militarnej rywalizacji pomiędzy supermocarstwami. Wyznacznikiem siły państwa staje się sprawność i potęga jego gospodarki a także zdolność szybkiego, kreatywnego przetwarzania rzeczywistości w kierunku tworzenia nowych wartości intelektualnych i technologicznych. Powstawanie nowego ładu światowego niesie również wyzwanie dla Polski.

2. Gospodarka polska nie może rozwijać się w izolacji, z pominięciem reguł ustanawiających rynki europejskie i światowe. Naszym obowiązkiem narodowym winno się stać uzyskanie i systematyczne zwiększanie wpływu Polski na europejski i światowy system gospodarczy. Naszym obowiązkiem jest doprowadzenie do takiej integracji gospodarki europejskiej i światowej, która umożliwiłaby uzyskanie przez Polskę znaczącej pozycji we wszystkich możliwych dziedzinach, a zwłaszcza na rynku spożywczym i technologicznym. Polskim znakiem jakościowym winno się stać połączenie nowatorskich pomysłów, precyzji wykonania, funkcjonalności i niskich kosztów wytwarzania.

3. Polska, jako kraj który pierwszy rozpoczął walkę z systemem totalitarnym i pokonał go własnymi siłami, winna aktywnie uczestniczyć w rozwiązywaniu sporów pomiędzy krajami bogatej północnej półkuli z biednymi z półkuli południowej. Polska jako kraj zawieszony pomiędzy wschodem a zachodem ma doniosłe obowiązki we współtworzeniu zjednoczonej Europy Ojczyzn oraz tworzeniu pomostu cywilizacyjnego i gospodarczego pomiędzy dwoma do niedawna wrogimi obozami politycznymi, pomiędzy wschodem a zachodem.

4. Wyzwaniem dla polskiej polityki zagranicznej jest uczynienie z naszego kraju stabilnej bazy dla kontaktów między krajami zachodnimi i byłymi państwami Związku Radzieckiego oraz platformy wprowadzającej wschodnioazjatycki, w tym japoński, przemysł do krajów europejskich.

VII. Budowanie bezpiecznej struktury międzypaństwowej Międzymorza.

Układ polityczny i ekonomiczny kształtujący się zarówno na wschód jak i na zachód może się okazać niestabilny. Polska znajduje się dziś w systemie państw postkomunistycznych, posiadających takie same lub podobne problemy i stających przed wspólnymi wyzwaniami i zagrożeniami. Wielką możliwością jaka stoi przed krajami naszej części Europy jest powstanie federacji środkowo i wschodnioeuropejskiej. Podstawą tej federacji winny być Polska, Ukraina, Czechosłowacja, Węgry, Białoruś, Litwa, kraje bałkańskie. Każdy z tych krajów jest zbyt słaby aby móc być traktowanym jak równorzędny partner wobec potężnej, zintegrowanej gospodarki zachodnioeuropejskiej czy też jako partner polityczny wobec nadal potężnej Rosji. Wszystkie nasze kraje potencjalnie mogące stworzyć nową strukturę międzypaństwową, połączone wspólną wolą działania stanowią nie tylko największy rynek konsumpcyjny Europy, ale także ogromny potencjał gospodarczy, intelektualny, technologiczny i surowcowy. Wyzwaniem historii jest zbudowanie wspólnego rynku Międzymorza oraz zintegrowanego systemu bezpieczeństwa wzajemnego.